

Ruxandra Vișan

Lexicography and Ideology in the History of English

Lexicografie și ideologie în istoria limbii engleze

Rezumat

Teza de față se circumscrie domeniului sociolingvisticii istorice și se axează pe studiul limbii engleze. Lucrarea se plasează la interfața dintre istoria limbii engleze, istoria lexicografiei de expresie engleză și istoriografia ideologiilor lingvistice. Prima parte a tezei se oprește asupra realizărilor privind cariera mea academică după obținerea titlului de doctor în filologie în 2009, iar cea de-a doua parte se centrează asupra planurilor mele de viitor privind aspectele de cercetare și didactice. Prima parte a tezei se subîmparte în cinci capitole, organizate tematic, conform direcțiilor principale din cariera mea universitară. Pe parcursul tezei, se evidențiază că realizările științifice converg în mod permanent cu realizările mele didactice. Primul capitol și capitolul final încadrează cele trei capitole pe care le consider nucleul carierei mele, anume istoria limbii engleze, istoria lexicografiei și studiul ideologiilor lingvistice (Capitolele 2, 3 și 4).

Primul capitol trece în revistă preocupările mele privind lingvistica teoretică, studiul structurii limbii engleze, precum și predarea limbii engleze, scoțând în relief realizările centrale ce stau la baza carierei mele de lingvist și anglist. Printre acestea, se numără, alături de predarea cursurilor de structura și practica limbii engleze, precum și alături de îndrumarea unui număr semnificativ de disertații realizate de studenți și profesori, publicarea, în coautorat, a unei cunoscute și adesea utilizate gramatici engleze la una dintre cele mai cunoscute edituri din țară (Polirom). O altă realizare semnificativă reliefată aici este colaborarea la un capitol legat de realizarea construcțiilor nominale calitative și cantitative, într-o lucrare ce face parte dintr-o serie lingvistică de prestigiu internațional (John Benjamins Publishing, *Linguistics Today*).

Cel de-al doilea capitol se oprește asupra istoriei limbii engleze, ce constituie fără îndoială, cel mai important aspect al carierei mele și liantul direcțiilor mele principale de cercetare. Capitolul discută în detaliu cadrul teoretic în care se plasează cercetarea mea în domeniul istoriei limbii engleze, ce își are accentul pe perioada englezei moderne timpurii (secolele șaptesprezece și optsprezece). Capitolul scoate în evidență continuitatea dintre cercetarea istorică ce a debutat cu teza mea de doctorat (publicată în 2009), axată pe un text marcant al prescriptivismului englez, *Dicționarul* lui Samuel Johnson (1755), și cărțile pe care le-am publicat ulterior: istoria atitudinilor asupra limbii engleze în perioada englezei moderne timpurii (2014) și recentul volum de introducere în istoria limbii engleze (2018), centrat pe perioada englezei vechi și englezei medii. Toate aceste publicații includ aspecte abordate în cursurile mele de la nivelul programelor de licență și masterat, precum și teme de cercetare explorate împreună cu studenții în coordonarea lucrărilor de licență și disertație.

Cel de-al treilea capitol se centrează pe istoria lexicografiei, domeniul în care se înscriu majoritatea publicațiilor mele, a proiectelor de cercetare și a manifestărilor științifice naționale și internaționale la care am participat. Capitolul evidențiază punctele de convergență dintre istoria lexicografiei, istoria limbii engleze și istoria ideologiilor lingvistice legate de limba engleză, discutând conceptele teoretice fundamentale din cercetarea mea și subliniind rolul dicționarilor ca texte complexe și vehicule pentru ideologia standardizării limbii engleze. Alături de o serie de participări la manifestări științifice relevante și de articole indexate în baze de date internaționale, o realizare centrală reliefată aici este publicarea unui capitol într-o lucrare inclusă în cea mai importantă serie internațională de lucrări din domeniul lexicografiei și lexicologiei (Walter de Gruyter, *Lexicographica. Series Maior*).

Cel de-al patrulea capitol al tezei se oprește asupra celui mai recent interes de cercetare, ideologia lingvistică în istoria limbii engleze, interes ce se întrepătrunde în mod firesc cu cele două direcții ilustrate mai sus (istoria limbii engleze și istoria lexicografiei). Capitolul discută în detaliu conceptul de ideologie lingvistică, anume relevanța acestuia atât pentru istoria limbii engleze, cât și pentru interacțiunea dintre engleză și română în prezentul context al globalizării. Capitolul conturează cele mai recente direcții de cercetare și de predare (la nivel de masterat) pe care le-a adoptat cariera mea. Realizările științifice centrale menționate aici sunt, alături de publicația axată pe istoria atitudinilor din perioada englezei moderne (2014, evidențiată și în al doilea capitol), participarea la un proiect de cercetare, colaborarea la un dicționar științific (2011) și publicarea unor articole indexate în baze de date internaționale.

Ultimul capitol prezintă contribuțiile mele în domeniul traducerilor și al studiilor de traductologie, subliniind întrepătrunderea carierei mele de traducător și istoric al limbii engleze. Capitolul discută accentul pe care cercetarea mea în domeniul traductologiei îl plasează asupra ideologiilor lingvistice (și a schimbărilor ce le caracterizează), precum și asupra traducerilor intra- și interlinguale ale textelor engleze medievale și timpurii moderne. De asemenea, capitolul evidențiază activitatea mea de predare și coordonare legată de traducerile literare (desfășurată atât la ciclul de licență, cât și la nivel de masterat).

Cea de-a doua parte a lucrării trasează planurile mele de viitor, care includ, pe lângă publicațiile, participările și stagiile internaționale vizate, publicarea unei serii de materiale de referință (adresate în principal studenților, dar și profesorilor de limba engleză și specialiștilor din mediul academic), precum și un proiect de cercetare prezentat în detaliu legat de studiul metalexigrafic al dicționarilor monofuncționale bilingve englez-române și român-engleze.